

หลักเกณฑ์ทางวิชาการ
เรื่อง แนวทางการควบคุมการประกอบกิจการ การเลื้อย การตัด
หรือการประดิษฐ์หินเป็นสิ่งของต่างๆ

คำนิยามที่สำคัญ

“สถานประกอบกิจการ” หมายถึง สถานที่ที่ทำการเลื้อย การตัด หรือการประดิษฐ์หิน การทำผลิตภัณฑ์จากหิน หรือแปรรูปหินเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น การแกะ การสลัก การขัดหิน และการตกแต่งสำเร็จ เป็นต้น ซึ่งดำเนินการในทุกขั้นตอนหรือมีการดำเนินการเพียงบางขั้นตอน

หลักเกณฑ์ในการควบคุมการประกอบกิจการที่ควรกำหนด ได้แก่

๑. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสถานที่ตั้งของสถานประกอบกิจการ

ตั้งอยู่ห่างจากชุมชน ศาสนสถาน โบราณสถาน สถานศึกษา โรงพยาบาล สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยพักฟื้นหรือผู้พิการ หรือสถานที่อื่นๆ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยผังเมือง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นระยะทางที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและปัญหาเหตุรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

ความในวรรคแรก มิให้ใช้บังคับกับสถานประกอบกิจการที่ตั้งขึ้นก่อนวันที่ข้อกำหนดท้องถิ่นใช้บังคับและมีข้อจำกัดเรื่องสถานที่ตั้ง ทั้งนี้ ต้องให้มีการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ และเหตุรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะสถานประกอบกิจการ

๒.๑ กรณีที่สถานประกอบกิจการมีอาคารและอยู่ในพื้นที่ที่ถูกควบคุมโดยกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย นั้น

กรณีที่อยู่นอกเขตพื้นที่ควบคุมตามกฎหมายดังกล่าว ให้ปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑.๑ อาคารสถานประกอบกิจการ ต้องมีความมั่นคง แข็งแรง

๒.๑.๒ พื้นของสถานประกอบกิจการ ต้องมีความแข็งแรง

๒.๑.๓ ฝ้าผนังอาคารสถานประกอบกิจการ ต้องทำด้วยวัสดุที่แข็งแรง และทำความสะอาดง่าย

๒.๑.๔ หลังคาของสถานประกอบกิจการ ต้องมุงด้วยกระเบื้องหรือวัสดุทนไฟ

๒.๒ มีการแบ่งพื้นที่ดำเนินการแต่ละส่วนอย่างเป็นสัดส่วนและเหมาะสม รวมทั้งจัดให้มีพื้นที่สำหรับจอดรถรับส่งวัสดุหินหรือผลิตภัณฑ์

๒.๓ มีระบบการระบายอากาศในอาคารโดยวิธีธรรมชาติหรือวิธีกล ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

๒.๔ มีการทำความสะอาด และบำรุงรักษาอาคารสถานประกอบกิจการ รวมทั้งพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ อย่างสม่ำเสมอ

๓. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัยของเครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์

๓.๑ เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ รวมถึงสวิทช์และสายไฟต่างๆ ต้องจัดเก็บอย่างเป็นสัดส่วน เป็นระเบียบเรียบร้อย และปลอดภัย

๓.๒ เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ ที่มีส่วนที่เป็นอันตราย ต้องมีครอบป้องกันอันตราย หรือมีระบบป้องกันอันตรายชนิดอื่นที่สามารถป้องกันอันตรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ระบบลำแสงนิรภัย ระบบสัญญาณเสียง ปุ่มหยุดฉุกเฉิน เป็นต้น

๓.๓ เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ไฟฟ้า ที่เปลือกนอกเป็นโลหะ จะต้องติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากไฟฟ้าที่ได้มาตรฐาน เช่น สายดิน เครื่องตัดไฟรั่ว เป็นต้น

๓.๔ การเดินสายไฟ ต้องเดินสายไฟให้เรียบร้อย หรือเดินในท่อร้อยสาย

๓.๕ เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ ต้องได้รับการตรวจตรา ทำความสะอาด ซ่อมแซม และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี หากพบการชำรุด ต้องดำเนินการซ่อมแซมและแก้ไข พร้อมทั้ง จัดให้มีป้ายหรือสัญญาณเตือนกรณีเครื่องจักรชำรุดหรือขัดข้อง เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน

๔. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ และการสุขาภิบาลอาหาร

๔.๑ จัดให้มีน้ำดื่มที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานน้ำดื่ม สำหรับบริการผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ และต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม โดยลักษณะการจัดบริการน้ำดื่ม ต้องไม่ก่อให้เกิดความสกปรกหรือการปนเปื้อน

๔.๒ จัดให้มีน้ำใช้ที่สะอาด และมีปริมาณเพียงพอสำหรับการใช้ในแต่ละวัน

๔.๓ สถานประกอบการกิจการที่มีโรงอาหารหรือห้องครัวที่จัดไว้ให้บริการแก่ผู้ปฏิบัติงาน ต้องมีการดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

๔.๔ จัดให้มีอ่างหรือที่ล้างมือ พร้อมสบู่ ที่มีจำนวนเพียงพอและถูกสุขลักษณะ

๕. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการมลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง และความสั่นสะเทือนที่เกิดจากสถานประกอบการ

๕.๑ มีการควบคุม หรือบำบัดมลพิษทางอากาศ เช่น ฝุ่นละออง กลิ่น และไอระเหยของสารเคมีที่เกิดจากการประกอบกิจการ เป็นต้น เพื่อไม่ให้เกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ มีการควบคุมระดับเสียง และความสั่นสะเทือนจากการประกอบกิจการ เพื่อไม่ให้เกินเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๖. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย มูลฝอย ของเสียอันตราย และสิ่งปฏิกูล

๖.๑ มีการบำบัดหรือการปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียจากการประกอบกิจการ ก่อนระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และต้องดูแลทางระบายน้ำไม่ให้อุดตัน

๖.๒ มีการจัดการของเสียจากการประกอบกิจการ เช่น กากตะกอน เศษหิน เป็นต้น ที่ถูกสุขลักษณะ

๖.๓ จัดให้มีภาชนะรองรับที่เหมาะสมและเพียงพอกับปริมาณและประเภทมูลฝอย มีการทำความสะอาดภาชนะรองรับ และบริเวณที่เก็บภาชนะนั้นอยู่เสมอ รวมทั้งมีการรวบรวมและกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ

๖.๔ มีการจัดการของเสียอันตราย หรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๖.๕ จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม และอ่างหรือที่ล้างมือ พร้อมสบู่ที่มีจำนวนเพียงพอและถูกสุขลักษณะ ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสม โดยจัด ห้องส้วมแยกชาย-หญิง และมีจำนวนอย่างน้อยในอัตรา ๑ ที่ ต่อผู้ปฏิบัติงานไม่เกิน ๑๕ คน (กรณีสถานประกอบกิจการมีทั้งเพศชายและหญิง ควรแบ่งเป็นชาย ๑ ที่ และหญิง ๑ ที่) อัตรา ๒ ที่ ต่อผู้ปฏิบัติงานไม่เกิน ๔๐ คน อัตรา ๓ ที่ ต่อผู้ปฏิบัติงานไม่เกิน ๘๐ คน และเพิ่มขึ้นต่อจากนี้ในอัตราส่วน ๑ ที่ ต่อผู้ปฏิบัติงานไม่เกิน ๕๐ คน

๗. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการเหตุรำคาญ

จัดให้มีมาตรการ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อป้องกันเหตุรำคาญที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพหรือสภาวะความเป็นอยู่โดยปกติแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง

๘. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสุขอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน

๘.๑ จัดให้มีทางหนีไฟ บันไดหนีไฟ ที่ทำด้วยวัสดุทนไฟ และทางออกฉุกเฉิน พร้อมแผนผังแสดง โดยต้องมีป้ายแสดงให้เห็นเด่นชัด สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แม้ในขณะไฟฟาดับ ทั้งนี้ รูปแบบให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

๘.๒ จัดให้มีสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้และเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ ตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้ต้องมีการบันทึกการบำรุงรักษาเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย ๖ เดือน/ครั้ง

๘.๓ จัดให้มีการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นจากหน่วยงานที่ทางราชการกำหนดหรือยอมรับ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของจำนวนผู้ปฏิบัติงาน ในแต่ละแผนกของสถานประกอบกิจการนั้น และจัดให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รับการฝึกซ้อมดับเพลิงและการฝึกซ้อมหนีไฟพร้อมกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง กรณีที่มีผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

๘.๔ มีสถานที่จัดเก็บสารเคมีที่ใช้ในการประกอบกิจการ ที่มีความมั่นคง แข็งแรง แยกออกจากพื้นที่อื่น ๆ โดยต้องจัดให้มีป้ายแสดงชนิด ประเภทของสารเคมีแต่ละชนิดไว้อย่างชัดเจน จัดให้มีบัญชีรายชื่อและเอกสารข้อมูลความปลอดภัยสารเคมี (SDS; safety data sheets) โดยเอกสารทั้งหมดให้แสดงเป็นภาษาไทย จัดเก็บไว้ในที่เปิดเผยและเรียกดูได้ง่าย

๘.๕ จัดให้มีอุปกรณ์รองรับสำหรับภาวะฉุกเฉิน เช่น ที่ล้างตาฉุกเฉิน ที่ชำระล้างร่างกายฉุกเฉิน และชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น เพื่อดูแลผู้ประสบอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย รวมถึงมีการส่งต่อผู้ป่วย กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินได้ทันที

๘.๖ จัดให้มีแสงสว่างภายในสถานประกอบกิจการที่เพียงพอตามลักษณะงาน ตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๘.๗ มีการป้องกัน ควบคุมปัญหาเสียงดัง ความร้อน และความสั่นสะเทือนภายในสถานประกอบกิจการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๘.๘ มีการป้องกัน ควบคุมปริมาณฝุ่นละออง และความเข้มข้นของสารเคมีในบรรยากาศของการทำงาน ตลอดระยะเวลาการทำงานปกติ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๘.๙ จัดให้มีอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลให้เพียงพอและเหมาะสม ตามลักษณะงาน เช่น หน้ากากป้องกันฝุ่นละอองหรือสารเคมี ที่ครอบหูหรือที่อุดหู หมวกนิรภัย ถุงมือ รองเท้านิรภัย แวนตานิรภัย และเสื้อคลุม เป็นต้น และจัดให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการใช้และการบำรุงรักษา อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ทั้งนี้ต้องมีมาตรการในการควบคุมให้ผู้ปฏิบัติงานสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลตลอดเวลาการปฏิบัติงาน

๘.๑๐ จัดให้มีการตรวจสุขภาพผู้ปฏิบัติงานแรกเริ่มเข้าทำงาน และผู้ปฏิบัติงานต้องได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปีและตรวจตามปัจจัยเสี่ยง ตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

๘.๑๑ ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรมหรือให้ความรู้ ก่อนเข้าปฏิบัติงาน เช่น สุขอนามัยส่วนบุคคล ทักษะในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อได้รับบาดเจ็บจากการทำงาน เป็นต้น พร้อมทั้งมีการบันทึกผลของการอบรมทุกครั้ง

๘.๑๒ จัดให้มีคู่มือหรือเอกสารที่แสดงขั้นตอนการทำงานที่ปลอดภัยสำหรับผู้ปฏิบัติงาน และจัดเก็บให้เป็นสัดส่วน ณ จุดปฏิบัติงาน ในที่เปิดเผยและเรียกดูได้ง่าย

๘.๑๓ จัดให้มีมาตรการควบคุมการทำงาน ยก แบก หาม หาบ ทุ่น ลาก หรือเข็นของหนักของผู้ปฏิบัติงานไม่เกินอัตราน้ำหนักที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในกรณีของหนักเกินอัตราน้ำหนักที่กำหนด ต้องจัดให้มีและให้ผู้ปฏิบัติงานใช้เครื่องทุ่นแรงที่เหมาะสม และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน

๘. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกัน ควบคุม สัตว์และแมลงพาหะนำโรค

จัดให้มีมาตรการป้องกัน ควบคุม สัตว์และแมลงพาหะนำโรค ในพื้นที่สถานประกอบกิจการ